

oppervlakte van het water zwemt en ook als hij aan de oever staat te wippen en te buigen, steekt hij telkens zijn kop vrij diep — tot en met de ogen — onder water. Wij vragen ons af of hij daardoor misschien de plaats van de prooi bepaalt. Hij heeft dan geen last van lichtbreking en spiegeling van het wateroppervlak. Het komt echter ook voor, dat hij zijn prooi tijdens het duiken zoekt, want hij doet dit ook wel zonder voorafgaande koponderdompeling.

H. N. K.

Mount Carmel door Z. Silberstein, Haifa

In Februari en Maart, aan het eind van het regenseizoen, is het Carmelgebergte één grote en prachtige tuin, bedekt met een dichte begroeiing van *Cistus*, *Salvia*, *Phlomis*, *Teucrium* en vele andere lipbloemigen, die op zonnige dagen een heerlijke geur verspreiden. Tegelijkertijd bloeien de laatste narcissen, samen met talrijke cyclamens, die rose en lila hoekjes in het veelkleurige bloementapijt vormen.

Daartussen vinden we groepjes orchideeën uit het geslacht *Orchis* en buitengewoon grote exemplaren van een *Ophrys*-soort. Hier en daar prijkt de helderviolette *Gladiolus atroviolaceus*. Elders is de vochtige grond bedekt door een dichte grasmat. De rozetten van talrijke composieten bereiden zich voor op de bloeitijd. Dit moet heel vlug gaan, want in de komende maanden met totale afwezigheid van enige regen, en met hete woestijnwinden, merken we van de plantengroei alleen de verspreiding van zaden.

Al het groen van de éénjarige planten, de schoonheid van de bloeiende planten verdwijnt dan; in plaats van de rose en witte vlekken van de *cistus*, zien we dan alleen de bruine tinten van de uitgebloeide bloemen; de bladeren zijn alle toegevouwen, grijs van kleur door het stof. De grond is nu bedekt met gedroogde bladeren en in het bruingele landschap vallen de schaarse „evergreen“-eiken (*Quercus calliprino*) en de *Ceratonia*'s des te meer op.

De berg Carmel slaapt haar zomerslaap!

Zo tegen het eind van Augustus, nog een hele tijd voor het begin van de regentijd, als de zon nog hoog in de hemel staat en de aarde onbarmhartig uitdroogt, ontwikkelt zich een nieuwe vegetatie.

Overal in de bergen verschijnen manshoge zilverwitte stengels die beladen zijn met kleine geurige bloemen. Meestal komen deze in groepjes voor, maar ik ken plaatsen waar duizenden van deze planten, het dal, dat een week geleden nog bruingeel was, veranderen in een zee van zilverwitte schittering. De stengels ontspruiten uit reusachtige bollen met een doorsnede tot 25 cm. Sterke wortels dringen loodrecht naar beneden in de bodem en aan deze eigenschap dankt *Urginea maritima* haar Hebreeuwse naam „Charab“, dat „Splijter van rotsen“ betekent. Volgens oude volksverhalen zou in de tijd van Jozua deze plant reeds door de boeren zijn gebruikt voor het afzetten van hun landerijen, een gebruik, dat nu nog te zien is bij de Arabieren in het Zuiden van het land. De levensloop van *Urginea* is wel heel vreemd. De bloeiperiode in Augustus-September is geheel gescheiden van de vegetatieve periode in Januari en Februari. Want tegen het begin van de regentijd (October-November) verdwijnt *Urginea* en niet voor het midden van de winter zien we uit de bol de vlezig grote bladeren verschijnen, die de hellingen overal bedekken. Dat duurt ook maar heel kort. Tegen het einde van de lente is *Urginea* weer verdwenen en de grote vergiftige bollen wachten op het nieuwe seizoen in de volgende herfst. De bloei valt dus vóór de

regentijd en uit proefnemingen blijkt, dat dit proces geheel niet wordt beïnvloed door uitwendige factoren.

Ongeveer een maand na de bloei van *Urginea* veroorzaken enorme aantallen bollen en knollen zoiets als de lentebloei in de herfst, maar dit hebben we aan de regen te danken. Plotseling is Mount Carmel overdekt met de sierlijke *Scilla autumnalis*, de violette *Colchicum Steveni*, de rose *Crocus hiemalis*, de donkerblauwe *Romulca*. Daarna verschijnen de bladeren en bloemen van *Cyclamen persicum*.

Ondertussen zijn, dank zij de regen, vele zaden gekiemd; de bergen zijn bedekt met een groen waas en de Carmel begint te lijken op een prachtig park, waardoor zij recht doet aan haar oude Hebreeuwse naam, want Carmel betekent oorspronkelijk „de Tuin”.

In December en Januari zijn de hellingen fel gekleurd door duizenden bloemen van de rode *Anemone coronaria*, die even later worden gevolgd door de geelrode *Ranunculus asiaticus*, de donkerrode *Adonis palestina* en vervolgens door de klaprozen en papavers.

Eind Februari bloeit de doornige *Calycotome villosa*, die wel op brem lijkt, en die met haar bloemen de Carmel fel geel kleurt. Weer iets later verschijnen de donker wijnrode bloemen van *Pictacia lentiscus* en tenslotte komt er een eind aan de lentepracht met de rose en witte *Cistus villosus* en *Cistus salvifolius*, wellicht de meest karakteristieke struiken uit de Middellandse Zee-landen.

Naar het „Soerkse Goor”

door J. Daams, Eindhoven

Elk jaar, zo tegen het eind van Maart organiseert de Afd. Eindhoven een avondtocht naar het „Soerkse Goor”. Dat zal de meeste lezers niets zeggen, al is het ietwát eigenaardig, gezien de tijd. Wat is er dan voor bijzonders te beleven in een „Goor”, een in het Zuiden veel voorkomende naam voor moerassige streken? Een kort verslag zal, hoop ik, in staat zijn, het aantrekkelijke van zo’n avondlijke tocht duidelijk te maken. Het „Soerkse (Soerendonkse) Goor” dan is een deel van een groot moerassig gebied, met daaraan aansluitend een nog mooi stuk „woeste” heide in het Zuid-Oosten van Brabant, tegen de Belgische grens aan. Het is het oorspronggebied van de Strijpse A, een heel nietig beekje, nauwelijks op de kaart te vinden, nog rijk aan uitgebreid elzen- en wilgenbroekland, gagelwildernissen, en andere veenvegetaties in overvloed.

Vanzelfsprekend komen hier talrijke moerasvogels voor, en die vormen het doel van die avondtochten.

Zo ging dan op 29 Maart 1950 weer een vijftiental liefhebbers op weg. Via Valkenswaard trok een stoet van vier min of meer luxe-wagens de grote nieuwe bebossingen van Staatsbosbeheer in over een steenweg, die heel mysterieus doodloopt in de heide, ruim een halve kilometer van de Belgische grens. Bij het einde van de weg parkeren we de wagens en we zitten in de eenzaamheid. Het is, ondanks de ontginningen van de laatste tien jaar, nog een prachtig terrein met verscheidene vennen (met geoorde fuut als broedvogel) met zandverstuiving (met duinpieper en boomvalk) en op de heide nog enkele jeneverbessen. In het Westen begrensd door de Tongelreep, duidelijk te herkennen aan de populierenzoom, in het Noorden door de